

Analyttisellä ja ahkeralla luonteella tehdään maailmanmestareita ja kemianopettajia.

Anu Tuunanen

- Syntynyt vuonna 1983 Helsingissä.
- Opiskelee Helsingin yliopistossa matematiikan ja kemian opettajaksi.
- Kuusi muodostelmaluistelun suomenmestaruutta ja kolme maailmanmestaruutta vuosina 2002–2007.
- Suomen taitoluisteluliiton 1. tason yksin- ja muodostelmaluisteluvallmentaja, joka valmentaa Helsingin Luistelijoiden lapsi- ja aikuisluistelijoita.

KEMISTIN kääntöpuoli

Sarjassa esitellään kemistien kakkosammatteja ja epätavallisia harrastuksia.

Kemian opettaja hakee

Vauhtia jäältä

Anu Tuunasan lempiyhdiste on H₂O – ehdottomasti alle nolla-asteisena tarjoiltuna ja kaukaloon levitettyinä.

Päivi Ikonen

Jonkin onnekkaan suomalaiskoulun oppilaat saavat ensi syksynä kemian opettajakseen kolminkertaisen maailmanmestarin.

Kemian alalta **Anu Tuunanen** ei tosin vielä ole ehtinyt suuria meriittejä kerätä, mutta jääareenoiden tähtenä 25-vuotias Helsingin yliopiston opiskelija kuuluu jo veteraanisarjaan.

Terätaiturin palkintokaapin keskipisteinä kimaltelee kolme kultaista mitalia

muodostelmaluistelun tärkeimmistä arvokilpailuista eli MM-mittelöistä.

Suomenmestaruuksia Marigold IceUnityn riveissä luistelleella urheilijalla on tuplasti enemmän, muita palkintopallisijoituksia ja kisasaavutuksia sen verran, ettei mestaritar itsekään tahdo pysyä laskuissa, niin matematiikan mais-teriksi kuin onkin valmistumassa.

Huipputasolla kilpailemisen Anu Tuunanen lopetti pari vuotta sitten, mutta

elämänsä elementtiä hän ei hylännyt. Kun päivän luennot ovat ohi, opiskelija ottaa välittömästi suunnan kohti kulloinkin vuorossa olevaa jäähallia ja kiskaisee perille päästyään luistimet jalkaansa.

Jäällä Tuunanen viipty lähes yhtä ison osan – parikymmentä tuntia viikossa – ajastaan kuin aiemminkin, vain rooli on toinen. Nyt Suomen taitoluisteluliiton yksinluistelun ja muodostelmaluiste-

» » »

Kuvat: Lauri Lehtinen

Tuukka Järvi

lun ykköastason valmentajan pätevyyden hankkinut Tuunanen ohjaa eritasoisia lasten ja nuorten ryhmiä sekä aikuisluistelijoita.

”Ihana työ ja harrastus”, Tuunanen kiittelee.

Elämä jään ehdoilla

Anu Tuunanen kävi yläkoulunsa matemaattisiin aineisiin erikoistuneella luokalla ja innostui kiehtovasta kemiasta lukuvuosiensa. Luistimilla nuori nainen on kuitenkin viettänyt jo neljä viidesosaa elämästään – kauemmin kuin muisti yltää.

”Äiti vei minut viisivuotiaana luistelukouluun, jossa kertoman mukaan aloin viihtyä heti. Aika lajakaskin kuulemma olin ja näppärä omaksumaan uutta.”

Koulun tavoitteena oli yksinkertaisesti luistelemaan oppiminen, mutta taitava tyttö eteni nopeasti yksinluistelijoiden ja sitten kilpailijoiden ryhmään.

Ne ajat Anu muistaa jo itsekin – ja jäällä liitteleminen hurman, joka ei ole hiipunut.

”Luisteleminen on ollut niin suuri nautinto, ettei ole haitannut, vaikkein ole ehtinyt juuri muuta harrastaakaan. Luistelu on vienyt ajan mutta myös antanut kaikesta.”

Murrosiän kynnyksellä yksinäinen piiruetien puurtaminen ja hyppyjen hiominen alkoi kuitenkin kyllästyttää juuri sen

verran, että tyttö havahtui vilkuilemaan ympärilleen. Samoissa halleissa harjoittelivat myös muodostelmaluistelijoiden joukkueet – joissa meno vasta näyttikin mukavalta.

12 vuoden iässä tapahtui siis lajinvaihto, joka ei koskaan kaduttanut. Tuunasesta tuli silloisen minorisarjan joukkueen Starlightsin jäsen, jonka sydämen joukkueurheilu vei saman tien.

”Ryhmässä tekeminen luo sanoinkuvaamattoman yhteishengen. Kaikki käydään läpi yhdessä, surut ja ilot, epäonnistumiset ja menestyksen riemu”, ilmeisen synnynnäinen tiimityöntekijä perustelee. ”Virhekään ei koskaan ole yksittäisen luistelijan. Joukkue kaatuu tai seisoo yhdessä.”

Junioreiden Musketeersin kautta Anu Tuunanen ponnahti 17-vuotiaana Helsingin Luistelijoiden edustusryhmään Marigoldiin, josta tuli teinille käytännössä toinen perhe. Sen kanssa hän vietti ”valtaosan vapaaoloajastaan”.

Joukkueen jäsenten välisten raudanlujien siteiden pohjan muodostavat yhdessä hikoillut tuhannet tunnit.

”Harjoittelua jäällä, punttisalia, balettitunteja, tanssiopintoja ja muita oheisharjoituksia. Luistelun ehdoilla elämistä hän se oli.”

Jään ehdoilla eläminen on tehnyt Tuunasesta myös ajankäytön mestarin, joka kiistää vuorokaudessaan olevan enemmän tunteja kuin muilla.

Marigold IceUnity juhlii maailmanmestaruutta Prahassa vuonna 2006.

Anu Tuunanen riemuitsee kolmannessa rivissä äärimmäisenä oikealla.

”Olen vain oppinut tekemään asiat tehokkaasti ja käyttämään hyödyksi joka hetken. Jos harjoituksissa on vartin tauko, kaivan oppikirjat esiin ja keskityn kokonaan niihin. Kyvystä on tietysti ollut hyötyä opintojen lisäksi muussa elämässä.”

Kuusitoistapäinen ameeba

Muodostelmaluistelu on laji, joka häikäisee katsojan.

Estradilla kiittää ja liittää, askeltaa ja hypähtelee huikkeen värikkääseen asuun sonnustautunut meduusamainen olio, jolla on 16 – samanlaista – päätä ja 32 kättä ja jalkaa, mutta joka mahtavista mitoistaan huolimatta liikkuu liukkaalla alustallaan sulavasti kuin yksien aivojen ohjaama primadonna parketilla.

Myllyt pyörivät kuin myrskytulessa, olento vaihtaa kameleonttina muotoaan geometrisestä kuviosta toiseen välillä kolmiulotteiseksi rakennelmäksi kohoten. Pelottavimmilta näyttävät läpimenoiksi kutsutut uhkarohkeat syöksyt, joissa luistelijarivit sujahtavat toistensa lomasta pahimmassa tapauksessa kärki-piikit ojossa tai selin menosuuntaan.

Miten moinen on yleensä mahdollista? Miksei neljän ja puolen minuutin kilpasuoritus viimeistään puoleksavälissä sorru jälle sekavaksi rykelmäksi sojottavia raajoja ja karanneita kiharoita?

Tuunasta naurattaa.

”Kestäähän se tietysti hetken ennen kuin yksin luistellut oppii osaksi joukkuetta.”

”Mutta harjoittelu tuo hahmotuskynyn, joka seuraa ja kertoo automaattisesti koko ajan, missä muut ovat, mitä vauhtia he etenevät ja miltä ryhmä kokonaisuutena näyttää. Se tuo yhdenaikaisuuden ja liikkeiden samankaltaisuuden.”

Tinkimätön työ ja lukemattomat toistot siis tuottavat tulosta. ”Myös valmentaja **Anu Oksanen** oli ja on huippuvalmentaja ja huippukoreografi”, Tuunanen taustoittaa joukkueensa menestystä.

Suomalaiset ovat yhdessä ruotsalaisien kanssa pitäneet valttikkua lajissa, jossa urheilun supervallat ovat turhaan yrittäneet panna pienille Pohjoismaille kampoihin.

Kolmesta kotimaisesta huippujoukkueesta ykkössijaa on pitänyt Marigold, joka toi Suomelle sen ensimmäisen maailmanmestaruuden vuonna 2002. Tuunasen on helppo palauttaa elävinä mieleen Ranskan Rouenissa järjestettyjen kilpailujen tunnelmat.

”Suoritus meni hyvin, mutta sen jälkeen vain istuimme kopissa ja tärisimme. Kun tultiin kertomaan tulokset, emme tahtoneet uskoa millään. Lopulta se iski

tajuntaan: me olimme mestareita!”

Mestaruuden uusinnat Kroatian Zagrebissa vuonna 2004 ja Tšekin Prahassa vuonna 2006 maistuivat vähintään yhtä makeilta.

”Ne tekivät kilpailamisen lopettamisestakin helpomman. Kypsyttelin vielä päätöstä mielessäni koko viimeisen kauden, joten luopuminen ei tuntunut haitkealta. Oli vain tullut aika siirtyä eteenpäin.”

Haaveiden ammattiin

Valmentajana Anu Tuunanen aloitti jo juniorivuosina oman luistelunsa ohessa. 15-vuotiaasta kerätty auktoriteetti on tuonut ryhmän edessä toimimiseen luontevuutta ja varmuutta, jonka ovat huumanneet myös pedagogisten opintojen ohjaajat yliopistossa.

Opettaminen puolestaan on osoittautunut yhtä antoisaksi kuin valmentaminen, sanoo usean sijaisuuden verran työtä jo kokeillut Tuunanen, joka on päässyt testaamaan taitojaan sekä matematiikan että sivuaineensa kemian opettajana.

Oman osaamisen jakaminen ja oppilaan edistymisen seuraaminen ovat niin valmentajan kuin opettajankin työn parhaita puolia. Työn iloihin kuuluu myös kiinteä vuorovaikutus muiden kanssa.

”Varsinkin kemian opettamisesta olen pitänyt todella paljon. Siihenhän kuuluu runsaasti käytännön harjoituksia, joten oppilaisiin saa läheisemmän kontaktin

Anna vinkki!

Kemistin kääntöpuoli -sarjassa on esitelty oopperalaulaja, näytelmäkirjailija, matkailuopas, laskuvarjohyppääjä, taksiautoilija ja taitoluistelijä. Jos itselläsi tai tuntemallasi kemistillä on erilainen, kiinnostava kääntöpuoli, kerro siitä meille: toimitus@kemia-lehti.fi.

kuin aineissa, joissa samanlaista suhdetta ei välttämättä muodostu.”

Keväällä hämmöttäneen virallinen valmistuminen, mikä merkitsee koulujen penkkejä 20 vuotta kuluttaneelle Tuunasselä elämänmuutosta. Paikanvaihdos ei tosin ole iso, vain pulpetista kateederille. Edessä on toivottavasti vuosikymmenten ura koulussa, mieluiten pääkaupunkiseudulla.

”Opettajan työ on minun haaveeni, ei minulla koskaan ole muita urasuunnitelmia ollut. Nyt kiinnostaa opettaminen peruskoulussa ja lukiossa, mutta olen kyllä avoin muillekin mahdollisuuksille.”

Luistimiakaan lehtori Tuunanen ei aio viskata nurkkaan.

”Ehkä alkuun pitää vähän tarkastella ajankäyttöä uudelleen. Työ vie varmasti jonkin aikaa päähuomion, eikä valmentamiselle liikene yhtä paljon tunteja kuin nyt. Mutta luistelua jatkan kyllä muodossa tai toisessa loppuikäni.” □

Valmentaja työssään. Helsingin Luistelijoiden 6–9-vuotiaiden innokas Show2-ryhmä harjoittelee kaksi kertaa viikossa.

Lauri Lehtinen